

MINI-EUROPE EDUCATION ASBL-VZW

BOEKJE VOOR DE LERAAR OF DE VOLWASSENE

Inhoud :

1. IN DE KLAS: VOORBEREIDING VAN UW BEZOEK

Oplossingen en commentaar bij de fiches A en B

2. HET BEZOEK AAN HET PARK.

- a. Tips voor de begeleiding van de leerlingen in het park
- b. Oplossingen van de boekjes voor de leerling :
boekje 1 en boekje 2.

Veel plezier en een prettig bezoek!.

Opmerking: Dit programma werd samengesteld door Olivier Van der Wilt, leraar geschiedenis, en het team van Mini-Europe, met de steun van de Europese Commissie.
Het programma kan ongetwijfeld nog beter aangepast worden aan het land in kwestie, de onderwijsnetten en de leeftijd van de leerlingen. Deel ons gerust uw opmerkingen mee.
Alvast bedankt.

Voor meer info: www.minieurope.eu of
e-mail info@minieurope.com

1. IN DE KLAS: VOORBEREIDING VAN UW BEZOEK.

Deze fiches moeten als basis dienen voor de informatie aan de leerlingen, maar moet hen vooral aanzetten tot nadenken en leren.

Stel vragen die hen stimuleren om de oplossing te zoeken of die hen op het juiste spoor zetten. Laat hen herhalen wat ze gezien hebben, laat hen nadenken over hun waarnemingen, laat hen verschillende fiches of onderwerpen vergelijken.

Bv.:

“Vinden jullie dat....” levert een antwoord op van het type “Ja” of “Nee”.

“Waarom vinden jullie dat...?” levert een uitvoeriger antwoord op en zet het kind ertoe aan om grondiger na te denken over zijn antwoord.

“Wat is jullie hier opgevallen?” leidt ertoe dat het kind zich concentreert op een bepaald feit, zonder met te veel dingen tegelijk bezig te zijn.

“Herinneren jullie zich...?” biedt het kind de gelegenheid om terug te denken aan wat het gezien heeft of het te helpen om dezelfde methode te gebruiken voor het huidige probleem.

“Is dit anders dan...”, “Zijn er meer ....?”, “Wat verkiezen jullie en waarom?” zet de kinderen ertoe aan om te vergelijken en meer inzicht te krijgen in de gelijkenissen of verschillen.

Deel A: De landen van de EU kennen. Eenheid en verscheidenheid.

Doel: De buurlanden leren kennen, maar vooral laten ontdekken wat we gemeen hebben en wat ons van elkaar onderscheidt. Openstaan voor de ander en zijn cultuur. Laat de leerlingen vergelijken, vooral om meer inzicht te verwerven, niet om te oordelen.

Hieronder vindt u de antwoorden die specifiek zijn, of aanvullingen om de discussie met de leerlingen te vergemakkelijken.

A1. Geografie van de Europese Unie.

Antwoord op vraag 1, 2 en 3.

Observatie en discussie:

Europa is het werelddeel met de meeste kust in vergelijking met zijn oppervlakte. Deze grillig gevormde kust en de bergmassieven die de landen van elkaar isoleren (de Alpen tussen Italië en Frankrijk of Oostenrijk; de Pyreneeën tussen Spanje en Frankrijk) bevorderen het transport over zee. De Europeanen zijn handelaars.

De bergen isoleren de volkeren van elkaar. Op die manier ontstaan tal van culturen.

Vandaag heeft alleen Griekenland geen grens met andere EU-lidstaten. De afzondering van Griekenland, zoals ook die van Cyprus, heeft de integratie in de EU bemoeilijkt

A2. De bevolking van de Europese Unie.

V1: Nagaan of de statistieken correct weergegeven zijn op het bord

V2: De totale bevolking bedraagt in mei 2004 454.900.000.

De meest gesproken moedertaal in de EU is het Duits. Het Engels wordt het meest gebruikt als tweede taal. De meeste landen hebben maar één officiële taal of één meerderheidstaal.

Meer dan 54 % van de bevolking van de EU woont in vier grote landen (Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Frankrijk) : 242 miljoen op 455 miljoen. Er zijn 22 landen nodig om aan 50 % van de bevolking van de EU te komen, te beginnen met de kleine lidstaten (door optelling of aftrekking). Dat kan vragen doen rijzen rond het proportionele meerderheidsstelsel bij verkiezingen. Of de vier groten raken het eens en kunnen beslissen voor iedereen, of de 22 kleinste landen moeten een gemeenschappelijke visie ontwikkelen.

(Voor de stemmingen in de Raad van Ministers van de EU werd besloten om het aandeel van de grote landen te verminderen. Zie deel B.)

Uit een vergelijking tussen de verschillende oppervlakten (zie volgende pagina) blijkt eveneens dat er een enorme diversiteit bestaat tussen de landen.

A3. Bevolkingsdichtheid

	Bevolking in miljoen	Oppervlakte in Km ²	Dichtheid in inw/km ²
België	10,3	30 000	343
Bulgarije	7,8	110.900	70
Denemarken	5,4	43 000	125
Cyprus	0,8	9.000	82
Duitsland	82,4	357 000	231
Estland	1,4	45.000	31
Finland	5,2	337 000	15
Frankrijk	59,3	544 000	109
Griekenland	10,6	132 000	80
Hongarije	10,1	93.000	110
Ierland	3,9	70 000	55
Italië	58,0	301 000	193
Letland	2,4	65.000	37
Litouwen	3,7	65.000	57
Luxemburg	0,4	2 600	172
Malta	0,4	300	1.250
Nederland	16,1	41 000	393
Oostenrijk	8,1	84 000	97
Polen	38,6	313.000	123
Portugal	10,3	92 000	112
Roemenië	21,7	238.400	91
Spanje	40,4	504 000	80
Slovakije	5,4	49.000	110
Slovenië	2,0	20.000	98
Tsjechische Republiek	10,3	79.000	130
Verenigd Koninkrijk	60,1	244 000	246
Zweden	8,9	450 000	20
TOTAL	454,8	3.974.300	114

Algemeen kunnen we stellen dat de bevolkingsconcentratie het hoogst is langs de handelsknooppunten, in de buurt van de havens en in de vlakten, waar landbouw mogelijk is. De bevolkingsconcentratie is het kleinst in bergachtige streken, in koude gebieden (het Hoge Noorden) en in droge gebieden.

We merken op dat de berekende dichtheden gemiddelden zijn per land.

Uit de bevolkingsdichtheid en wat eruit voortvloeit, blijkt opnieuw dat er een aantal verschillen zijn tussen de Europese landen.

De EU is dichtbevolkt in vergelijking met de andere continenten.

A4. De vlaggen

Wijs op de symboliek die achter de vlaggen schuilt. Merk op dat de Europese vlag niet symmetrisch is en twaalf sterren bevat (teken van volheid), en voeg er het motto van de Europese Unie aan toe: "Eenheid in verscheidenheid".

A5. De muntenheden

In mei 2004 maakten alle EU-lidstaten deel uit van de eurozone, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en Zweden.

De oude of huidige muntenheden zijn: de Franse, Luxemburgse en Belgische **frank**, de Deense, Zweedse, Estse, Tsjechische of slovaakse **kroon**, de Duitse en Finse **mark**, de Italiaanse **lire**, de Nederlandse **gulden**, de Engelse, Ierse, Cypriotische of Maltese **pond**, de Portugese **escudo**, de Spaanse **peseta**, de Oostenrijkse **schilling**, de Litouwse **litas**, de Poolse **zloty**, de Letse **lat**, de Hongaarse **forint** en de Sloveense **tolar**. Sinds 1 januari 2008 zijn Malta en Cyprus tot de Eurozone toegetreden.

A6. De talen

Er zijn **23 officiële talen** in de EU, maar er zijn meer officiële talen op het niveau van de landen. En er worden nog zo'n vijftig talen gesproken in de EU.

We hebben de Germaanse talen, de Romaanse talen, de Griekse taal en de Finse taal.

Vermeld de volgende woorden: bon, buenos, bom, buon of jour, giorno, dia, dias voor de Romaanse talen en god, guten, good, goed of dag, tag voor de Germaanse talen.

Ook al spreken we verschillende talen, heel wat structuren of woorden zijn dezelfde. Dat vergemakkelijkt het leren van andere EU-talen, met uitzondering van het Fins, dat een totaal andere oorsprong heeft.

Landen met één enkele officiële taal:

Italië, Portugal, Duitsland, Oostenrijk, Griekenland, Frankrijk, Nederland, Denemarken, Hongarije, Polen, Slovenië, Letland, Litouwen, Slovakije, Estland, Tsjechische Republiek, Zweden, Bulgarië, Roemenië.

Landen met verschillende officiële talen:

Finland: Fins en Zweeds. België: Nederlands, Frans en Duits.

Luxemburg: Luxemburgs, Frans en Duits. Spanje : Spaans (Castiliaans), Catalaans, Galicisch, Baskisch en Valenciaans.

Ierland : Engels en Gaelisch. Verenigd Koninkrijk: Engels, Welsh en Gaelisch. Malta : Maltees en Engels. Cyprus : Grieks en Turks.

In vergelijking met de andere werelddelen zijn er heel wat verschillende talen. Dat komt omdat de volkeren van elkaar geïsoleerd zijn door de geografie, volkeren die gemigreerd zijn hun taal hebben meegenomen, en de staten gebaseerd zijn op cultuur en dus taal. De VS hebben minder officiële talen door de kolonisatie. Doordat er geen gevestigde cultuur was, besloten de immigranten voor het Engels te kiezen. Dat neemt niet weg dat er in de VS nog heel wat andere talen gesproken worden. China werd dan weer veeleer bestuurd als één enkel land met dezelfde cultuur, en afgezien van enkele minderheden spreekt iedereen Chinees (met twee grote varianten: het Mandarijnen-Chinees en het Kantonees).

A7. Cultuur en Europese samenleving

Monument : A20, B19, C14, D27, E11, F8, G22, H3, I25, J21, K4, L6, M12, N2, O9, P15, Q24, R18, S16, T1, U17, V5, W23, X26, Y7, X13, Y10.

Gerecht / Kunstenaar / Reëel of denkbeeldig personage: A21, B17, C8, D27, E22, F23, G12, H24, I19, J2, K11, L10, M7, N14, O25, P20, Q15, R13, S9, T4, U3, V16, W1, X26, Y18, X6, Y5.

Laat de kinderen praten over wat ze weten en vraag hun waarom ze een bepaalde cultuur beter kennen dan een andere. Cultuur is vaak verbonden met taal en ontspanning. Een Franstalige Belg kent beter de Franse dan de Nederlandse cultuur, alleen al door televisie of boeken. Een Nederlandstalige Belg zal dan weer meer voeling hebben met de Nederlandse cultuur.

Dankzij het toerisme kennen de Europeanen beter de zuiderse landen.

Som merken op uit verschillende landen. (Nokia = Fins, zara = Spaans, ...). We consumeren heel wat dingen op dezelfde manier.

A8. De verschillende architectuurstijlen

De stijl van de monumenten zal zich over heel Europa verspreiden, als uiting van de talrijke uitwisselingen.

De Romaanse stijl is veeleer massief, met dikke muren en kleine vensters. Een aantal gebouwen wordt gebruikt om de bevolking te beschermen: kastelen, versterkte kerken, ...

De gotische stijl maakt het, dankzij de uitvinding van de spitsboog, mogelijk om de lasten van de constructie beter te verdelen. De vensters worden groter en de gebouwen laten meer licht binnen.

De renaissancestijl is geïnspireerd op de Griekse en Romeinse oudheid.

De barok en het rococo zijn zeer overladen stijlen: veel details, lijstwerk, krommen, beelden, ...

De moderne stijl is minder goed te omschrijven: er worden nieuwe gebouwen opgetrokken, eerst in ijzer, later in beton, die met gewone steen niet mogelijk waren.

Er bestaan nog andere stijlvarianten; soms gaat het om lokale trends. De datums worden louter gegeven ter informatie. Een stijl verspreidde zich niet noodzakelijk op hetzelfde ogenblik in heel Europa. Soms werd een gebouw opgetrokken in een oude stijl, enz.

Wijs op de gelijkenissen en dus op het bestaan van een Europese stijl.

A9. Samenvatting

Herhaal wat de leerlingen tot nu toe allemaal gezien hebben. Herinner eraan dat de Europese Unie 27 landen telt. Probeer de nadruk te leggen op wat ons verenigt. Ook al is Shakespeare een Engelsman, Cervantes een Spanjaard en van Beethoven een Duitser, maken ze niet allemaal deel uit van een Europese cultuur? Diverse landen delen dezelfde taal of spreken talen die dezelfde oorsprong hebben.

Vraag de leerlingen om een Europeaan te vergelijken met een Amerikaan, een Chinees enz., om hen te helpen. Als we onze verschillen vergelijken, lijken ze kleiner te worden.

A10. De schaal

Lees de teksten en beantwoord de volgende vragen.

1 : 11,44 m   2 : 4 meter   3 : hangt af van het kind   4 : 320 m   5 : 187,5 m   6 : 100 km/uur
7 : 125.000 km   8 : 1m² en geen 25m²   9 : ja, de hoek blijft dezelfde

Ter herinnering: dit deel moet veeleer beschouwd worden als lectuur die aanzet tot nadenken dan als leerstof.

B1. De doelstellingen van de Europese Unie en een noodzakelijke hervorming van de instellingen

Lees de teksten en beantwoord de volgende vragen.

Ook in dit hoofdstuk is het belangrijk om te laten zien dat Europa in opbouw is. Samen staan we sterker, daarover is iedereen het eens. De verschillen en nationale belangen bemoeilijken echter nog de opbouw van een gemeenschappelijk project.

Deze verdeeldheid remt niet alleen onze interne, maar ook onze externe ontwikkeling af. De Europese Unie is een economische reus, maar een politieke dwerg.

V1 Kun je de voor- en de nadelen opsommen van het Europese burgerschap? Vrede, vrijheid van verkeer, vrijheid van arbeid, stemrecht bij lokale verkiezingen.

Het is goed om overal te kunnen werken in Europa, er zonder beperkingen te kunnen reizen en te kunnen stemmen bij lokale verkiezingen. Dat creëert een echt Europees gevoel. Het systeem is nog niet perfect. Sommigen vrezen dat hun identiteit en hun tradities verloren zullen gaan. Anderen zijn bang dat er minder grenscontroles zullen zijn. Het feit dat de EU-burgers mogen meestemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen heeft in bepaalde gevallen de plaatselijke meerderheden gewijzigd (de Voerstreek, de Brusselse Rand, ...).

V2. Weten de Europeanen volgens jou dat ze de grootste economische mogendheid zijn ter wereld? Zo niet, waarom niet?

De VS worden vaak voorgesteld als de grootste wereldmacht. In sommige gevallen zijn de Europeanen beter. We zijn ons daar echter niet van bewust, aangezien we in verspreide slagorde optreden. Als we onze krachten niet bundelen, zijn we echter niet doeltreffend (leger, onderzoek, ...).

V3. Wie besteedt het meeste geld aan sociale bescherming: de EU of de VS? Europa.

V4. Wat zijn de rijkste regio's van Europa? En de armste? Het centrum, het noorden of het zuiden? Zie de kaart van de rijke regio's.

Er is een soort banaan die begint in Noord-Italië en vervolgens een kromming maakt naar Londen. Die banaan omvat de rijkste regio's. De perifere gebieden zijn veel armer. Ook Griekenland is minder welvarend, omdat het minder handelsverkeer heeft met de rest van Europa.

V5. Geven de EU en de lidstaten meer hulp dan de VS? Hoeveel keer meer? 4,6 keer meer.

Zoek voorbeelden die bewijzen hoe moeilijk het is om samen te beslissen over een project: klasreis, inrichting van de klas, ... Wie mag beslissen, wie gaat er betalen enz.

B2. De Europese instellingen

V1. Welke zijn de 5 grote Europese instellingen: Raad van Europa, Raad van Ministers, Parlement, Commissie, Hof van Justitie.

V2. Welke rol vervullen ze? Zie tabel.

V3. 1. Het Parlement telt 333 afgevaardigden. Juist of fout? Fout.

2. De Raad van Ministers is het belangrijkste orgaan. Juist of fout? Juist.

3. De lidstaten hebben niets meer te zeggen: alles wordt beslist door de Europese Unie. Juist of fout? Fout.

4. In de Europese instellingen worden alleen de europarlementsleden rechtstreeks verkozen door de burgers. Juist of fout? Juist.

V4. Bekijk de tabel van de stemmen in de Raad van Ministers.

De grote landen gingen ermee akkoord om minder stemmen te hebben dan normaal.

De te onthouden punten zijn de volgende:

- Heel wat beslissingen worden nog altijd genomen door de nationale regeringen.

- Op Europees niveau worden de beslissingen genomen met bijna eensgezindheid tussen de lidstaten. Dat maakt het moeilijk om beslissingen te nemen.

- De Europese problemen zijn het gevolg van het feit dat de Europese constructie nog niet volmaakt is of van het feit dat de nationale lidstaten hun problemen afwentelen op Europa.

Zo bestaat er geen gecentraliseerde besluitvorming in de EU, in tegenstelling tot de VS.

B3. De Europese Unie: een noodzakelijke hervorming van de instellingen en voorbeelden van te weinig Europa

V1. Waarom is het zo moeilijk om beslissingen te nemen? Kies de twee juiste antwoorden:

Omdat er te veel verschillende organen zijn?

- Omdat de Verenigde Staten er zich tegen verzetten?
  - Omdat de ministers van de verschillende landen alleen maar aan hun eigen land denken als ze in de Raad van Ministers zitten.
  - Omdat het moeilijk is om beslissingen te nemen met 70 % van de stemmen.
- V2.** Een Belgische minister kan zeggen: "Ik ging niet akkoord, maar het is de Europese Unie die beslist heeft." Juist of fout? Fout. De meeste beslissingen worden eenstemmig genomen of met een meerderheid van 70 %.
- V3.** Lees de voorbeelden van te weinig Europa en kruis de juiste beweringen aan.
- De landen van de Europese Unie treden nog te weinig eensgezind op.
  - De Verenigde Staten voeren een samenhangender beleid, want ze hebben slechts één enkele regering.
  - De Europese Unie beslist te veel in de plaats van de nationale regeringen. (Heel wat beslissingen worden nog genomen op nationaal vlak). Dat hangt af van het beleidsdomein in kwestie.
  - De EU-lidstaten streven niet dezelfde doelstellingen na.
  - De Europese Unie heeft een gemeenschappelijk onderzoeksprogramma. Het gaat hier veeleer om een begin van coördinatie

B4. De uitbreiding

Laat de leerlingen eerst nagaan wat de uitbreiding precies betekent.

Merk op dat er al verschillende uitbreidingen geweest zijn. Het verschil met de toekomstige uitbreidingen is dat de kandidaat-lidstaten nu veel minder rijk zijn en niet zo'n sterke democratische traditie hebben. Bovendien werkt hun overheidsadministratie minder doeltreffend en staat ze minder in dienst van de burger.

Ziehier enkele discussiepunten over de uitbreiding:

- Het is gemakkelijk om de kandidaat-lidstaten te kennen
- Het is veel moeilijker om de kosten en voordelen van de uitbreiding in te schatten. De voordelen zullen gedeeltelijk de toekomstige generaties ten goede komen. Andere voordelen zijn veeleer moreel, zoals solidariteit met minder welvarende landen. Twee ernstige problemen moeten worden opgelost: de financiering en de hervorming van de instellingen, om beslissingen te kunnen nemen met meer dan 20 lidstaten. Beide problemen zijn nog altijd niet bevredigend opgelost.
- De integratie van Oost-Duitsland bewees hoe moeilijk een snelle integratie is. De Oost-Duitsers hebben echter een veel sterker gemeenschappelijk verleden met West-Duitsland achter de rug dan om het even welke andere kandidaat-lidstaat.
- West-Europa profiteerde na de Tweede Wereldoorlog van het Marshallplan. Waar zouden we staan zonder die hulp? Moeten we niet hetzelfde doen met de Oost-Europese landen?
- Raadpleeg de bijgevoegde Eurobarometer om de mening van de Europeanen over de uitbreiding te kennen.

V1. Duid de verschillende kandidaat-lidstaten aan op de kaart.

V2. Wat zijn de redenen voor de uitbreiding? Zie tekst.

V3. Zijn ze armer of rijker dan de EU-lidstaten? Alle kandidaat-lidstaten zijn armer dan het Europese gemiddelde. Cyprus is echter rijker dan Griekenland, het armste land van de huidige EU.

B5. Wat denken de Europese burgers ervan?

De peilingen : Erop wijzen dat een peiling slechts een peiling is, niet de absolute waarheid.

De manier waarop de vragen gesteld worden, kan de antwoorden beïnvloeden.

Bv.: bent u voorstander van de uitbreiding? Bent u voorstander van de uitbreiding, ook al weet u dat u dat 5 % van uw inkomen zal kosten? Bent u voorstander van de uitbreiding, ook al weet u dat we solidair moeten zijn met onze buurlanden?

Herinner eraan dat bij een peiling de respondenten zich niet altijd bewust zijn van de gevolgen van hun keuzes.

Het is dan ook goed erop te wijzen dat peilingen enigszins gerelativeerd moeten worden.

De Eurobarometers worden echter regelmatig opgemaakt, waardoor een correctere evaluatie mogelijk is.

- V1.** Denk je dat alle Europese burgers blij zijn dat hun land deel uitmaakt van de EU? En geldt dit voor elk land? Ja. Ook al bedraagt het aantal positieve stemmen in Oostenrijk, Finland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk minder dan 50 %, er zijn meer mensen voor dan tegen. Hoogstens 29 % van de Europeanen is tegen de EU (in Zweden).
- V2.** Denk je dat alle burgers voor de uitbreiding zijn? Hoe zouden de resultaten van een stemming eruitzien als we diegenen die geen mening hebben, niet meerekenen? De meeste Europeanen zijn voor de uitbreiding, en in alle landen zijn er altijd meer voor- dan tegenstanders, behalve in Frankrijk.
- V3.** Zijn er volgens jou landen die in het algemeen minder positief staan tegenover Europa? De Engelsen, de Zweden, de Finnen en de Denen stellen zich vaak meer "eurosceptisch" op. De Duitsers staan minder positief tegenover de EU dan een paar jaar geleden.

Wat de uitbreiding betreft, liggen de resultaten meer uiteen.

De grenslanden - met name Duitsland en Oostenrijk - hebben meer schrik voor een invasie van werknemers uit de nieuwe lidstaten.

Inspraak

U hebt het al gemerkt: heel wat vragen blijven open.

Het is belangrijk om jongeren duidelijk te maken dat ze wel degelijk beslissingen kunnen veranderen.

Er bestaan daarvoor heel wat mogelijkheden:

- Eerst informatie inwinnen
- Deelnemen aan debatten
- Meewerken aan evenementen
- Stelling innemen
- Vragen stellen aan politici
- Stemmen voor politici die je standpunten verdedigen
- Zelf opkomen voor je mening

2. HET BEZOEK AAN HET PARK MET HET WERKBOEKJE.

U kunt het kind het parkoers alleen laten afleggen en het helpen bij het beantwoorden van de vraag, of het stap voor stap begeleiden.

Terug in de klas is het nuttig om de hoogtepunten van de dag op een rijtje te zetten.

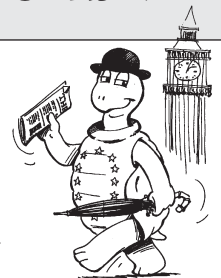
De hoogtepunten zijn:

- het gemeenschappelijke verleden en onze verschillen belichten

gemeenschappelijk: uitwisselingen, handel, architectuur, bedevaarten enz.

verschillen: stijlen (Grieks, Romeins, Romaans, gotisch, barok, modern), talen, munten, rijkdommen, grootte van de landen, geografie, ...)

- Ontdekking van de Europese Unie: het aantal landen, de symbolen van de EU zoals de euro, de vlag, de instellingen.

Het bezoek aan het park, commentaar

Aan de hand van de geïllustreerde gids die u hebt ontvangen, kunt u het bezoek van de leerlingen verrijken.

Bij de ingang: vraag hun hoeveel lidstaten de EU telt. Zijn ze allemaal tegelijk toegetreden? Zijn ze allemaal even groot, spreken ze dezelfde taal enz.

Vertel de kinderen dat in het park, bij de ingang van elk land, het land in kwestie wordt voorgesteld: oppervlakte, bevolking, datum van toetreding tot de EU, munt.

De Europese vlag heeft altijd twaalf sterren (symbool van volmaaktheid, volheid, ...), en heeft een boven- en een onderkant.

In Denemarken

Er prijken drie kronen boven de beurs van Kopenhagen. In die tijd heerste de Koning immers over Denemarken, Zweden en Noorwegen. Doe opmerken dat de motieven van de Scandinavische vlaggen erg op elkaar lijken: tweekleurig en met een vlag.

In Zweden en Finland

Europa heeft verschillende uitbreidingen gekend.

In Estland : de taal is van origine finno-ougrienne en niet baltisch zoals die van de andere twee baltische landen.

In Letland : land met een kleine russische minderheid en werd onafhankelijk in 1991.

In Litouwen : land met een groot verleden en banden met Polen, zoals vriendschaps- en samenwerkingsakkoorden, maar ook Poolse koningen.

In Nederland

Nederland had watermolens, want bijna de helft van het land ligt onder zeeniveau.

In België

In Brugge kunnen we genieten van een vergezicht. Het is een manier om de banden tussen landen te illustreren. Brugge was het startpunt van bedevaarten naar Santiago de Compostela in Spanje. Alden Biesen, dat ernaast ligt, was een landscommanderij van de Teutoonse Orde. Eén van de zetels van die Orde bevond zich in de kathedraal van Speyer in Duitsland. Er zijn dan ook altijd heel wat contacten geweest tussen de verschillende landen.

In het Verenigd Koninkrijk

De democratie is een typisch Europees kenmerk. Ze werd uitgevonden in Griekenland (Parthenon), ontwikkelde zich eerst in de gemeenten (Belfort van Brugge bijvoorbeeld) en vervolgens op nationaal niveau. Zo ontstond in Engeland de parlementaire democratie (Houses of Parliament). Vandaag groeit er een Europese democratie (Berlaymont bij de ingang).

In Ierland

Het christendom (katholicisme, protestantisme, orthodoxie) drukte zijn stempel op de Europese mentaliteit. Overal en in alle tijdperken vinden we kerken. In Mini-Europa vinden we alle mogelijke stijlen terug. Hier in Cashel werd de koning van Munster bekeerd door St Patrick, patroonheilige van de Ieren.

In Frankrijk

De Kanaaltunnel staat symbool voor de uitwisselingen tussen de EU-landen. Die uitwisselingen worden steeds talrijker en belangrijker

Arc de triomphe : Europa is altijd één groot slagveld geweest. Heel wat personen, onder wie Napoleon, wilden van Europa één enkel land maken. Alle pogingen daartoe mislukten, omdat er geen rekening werd gehouden met de verschillen tussen landen en mensen.

De leerlingen kunnen alle Europese slagvelden van Napoleon zien op de Arc de Triomphe. .

Verderop ziet u de basiliek van Montmartre, die de verzoening tussen de Fransen en de Duitsers moest symboliseren. Het monument werd afgewerkt in 1914, vlak vóór de Eerste Wereldoorlog.

Eén van de grote bijdragen van de EU was dat ze voor een duurzame vrede zorgde in Europa. Zo beleven we momenteel de langste periode van vrede sinds de val van het Romeinse keizerrijk.

Oorlogen eisen niet alleen een zware tol aan mensenlevens, maar hebben ook negatieve gevolgen voor de menselijke ontwikkeling en de materiële welvaart. Vóór de Eerste Wereldoorlog was Europa het rijkste werelddeel, nadien werd die rol overgenomen door de VS.

Beaubourg en Ronchamps: twee moderne gebouwen met moderne materialen.

De haven

Handel is altijd belangrijk geweest in Europa. Vergeet niet dat de EU de grootste handelsdrijver ter wereld is. In Mini-Europa vinden we de sites terug die naar dit handelsverleden verwijzen:

De beurs van Kopenhagen, de beurs van Amsterdam, de Amsterdamse grachten, het vrachtschip in Luik, ...

Verderop ziet u de haven van Porto, de haven van Barcelona, Venetië enz.

De Saline royale (Koninklijke Zoutziederij): bedoeld als sociaal model: een bedrijf waar de directeur en de arbeiders samenleefden op de site.

Ter herinnering: een belangrijk kenmerk van de EU is haar sociale visie. Zo besteedt Europa 29 % van het BBP aan sociale bescherming, een record.

In Portugal

De toren van Belem is een symbool van de grote veroveringen en de avontuurlijke geest van de Europeanen. Het is hier dat de grote ontdekkingsreizigers hun opwachting maakten.

In Spanje

Dankzij het goud van de ontdekkingsreizen groeide Spanje uit tot wereldmacht. Op die manier kon het grote monumenten optrekken zoals het Escorial.

De arena van Sevilla. De corrida mag dan al soms choquerend overkomen voor de Noord-Europeanen, ze is niet weg te denken uit de Spaanse traditie en mentaliteit. Europa telt heel wat verschillende culturen die bewaard moeten blijven. Aan ieder om de culturen te verdedigen die hij wil beschermen.

In Malta : Dit eiland is een kruispunt voor handel. De arabische taal wordt in het Latijnse letters geschreven. Ze aarzelen nog steeds om toe te treden tot de EU, omdat ze hun onafhankelijkheid niet kwijt willen.

In Italië

Villa rotonda: een prachtig voorbeeld van renaissancekunst. De renaissance is heel belangrijk voor de Europese mentaliteit. Het is een stroming die de kritiek en dus de mens op de voorgrond plaatst. De ratio brengt de menswetenschappen en de exacte wetenschappen (wiskunde, natuurkunde en scheikunde) tot een nooit geziene bloei. Samen met de andere Europese kenmerken geeft dit een enorme impuls aan Europa.

We moeten vaststellen dat heel wat Oost-Europese landen de renaissance niet gekend hebben. Volgens sommige historici is dit de reden waarom de democratie zich in die landen niet zo sterk heeft ontwikkeld.

De renaissancestijl is geïnspireerd op de Griekse en Romeinse Oudheid: driehoekige frontons en zuilen.

In Duitsland

Berlijn: de Brandenburgse Poort is geïnspireerd op het Parthenon, dat te zien is op de achtergrond.

Bonn: het huis van Van Beethoven: de familie Van Beethoven was van Belgische afkomst, maar week uit naar Duitsland. Nog een voorbeeld van de migratie tussen landen.

Trier: de Romeinse invloed liet zich hier sterk gevoelen. De Romeinen waren aanwezig in 11 EU-landen. .

In Polen : zeer groot en sterk bevolkt land dat het politiek gewicht sterk doet veranderen door een bevolkingsaantal van 38.5 miljoen inwoners.

In de Tsjechische Republiek en Slovakije : Deze landen werden na de Eerste Wereldoorlog in 1918 samengevoegd onder de naam Tsjecho-Slovakije. Door onder andere te grote verschillen op gebied van cultuur, taal en rijkdom werden beide landen in 1992 terug van elkaar gescheiden. De Tsjechische Republiek kende in het verleden reeds een lange periode van autonomie maar dit telkens onder een andere naam of met andere grenzen. Ondanks hun gemeenschappelijke origine werd Slovakije lange tijd gezien als een provincie van het Rijk Oostenrijk-Hongarije.

In Slovenië : land dat onafhankelijk werd in 1992. De sloveense identiteit is gebaseerd op de taal die onveranderd bleef, ondanks de verschillende buitenlandse dominanties. Sinds 2007 heeft Slovenië afgezien van tolar ten gunste van euro. Anekdote : tolar en dollar hebben hun namen te danken aan thaler (Oostenrijk).

In Hongarije : land met een groot Europees verleden met het Austro-Hongaars imperium.

In Oostenrijk : Melk onder Babenberg was de eerste hoofdstad van Oostenrijk. Het Oostenrijks-Hongaars imperium heeft een grote invloed gehad op Europa

In Frankrijk

Ariane: de overzeese departementen maken deel uit van de EU. De EU strekt zich dan ook uit over verschillende continenten. Ariane staat ook symbool voor de Europese technologie. Het Westen heeft zijn buitengewone ontwikkeling te danken aan zijn ontdekkings- en ondernemingsgeest.

In Griekenland

Athene

Griekenland was één van de eerste landen die het rationele denken ontwikkelden. De renaissance zou zich voor haar ontwikkeling baseren op de Griekse cultuur.

In Cyprus : land met Griekse cultuur, verdeeld in twee delen.

Spirit of Europe : overzicht

Bezoek op het einde van het park onze interactieve tentoonstelling over de Europese Unie "Spirit of Europe".

De kinderen kunnen hier al spelenderwijs meer leren over de Europese Unie en haar leden.

Het spel Europemotion is een interactieve film die erg populair is bij de jongeren. Men wordt als het ware in het scherm geprojecteerd en men moet een aantal opdrachten die betrekking hebben tot de Europese Unie tot een goed einde brengen. Elk spel duurt 2,30 minuten en dient met 2 personen te worden gespeeld. Indien u gehaast bent raden wij aan om elke persoon slechts een speeldeel te laten spelen in plaats van het volledige spel.

Gelieve om de kinderen te surveilleren tijdens het spel.

Oplossingen voor het werkboekje van de leerling

- V1 België / het Verenigd Koninkrijk vzw
(United Kingdom)
V2 Altijd 12
V3 27
V4 drakkars
Q5 De beurs van Kopenhagen
V6 Sauna
V7 Finland
V8 een Telescoop
V9 Om het water op te pompen
V10 50 dagen
V11 Big Ben
V12 schapen
V13 Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk
V14 300 meter
V15 Hogesnelheidstrein Thalys
V16 Amerika
V17 Tussen 300 en 400.000
inwoners en 400 km²
V18 de scheve toren van Pisa
V19 Een kraan duwt de Berlijnse
Muur om
V20 Gdansk
V21 Blauw, wit, rood
V22 Blauw
V23 2007
V24 Roemeni en Griekenland
V25 20.300 km²
V26 Buda en Pest vormen samen
Budapest
V27 Wenen
V28 Frankrijk,
Duitsland,
België,
Spanje,
Zweden,
Italië,
Nederland,
Denemarken
V29 vrouwen
V30 Orthodoxen
V31 55%
V32 23
V33 Zie tekening

#1 Democratie
#2 avontuur
#3 bedrijven
#4 Airbus
#5 Universiteiten
#6 christelijk
#7 sociaal
#8 taal
#9 economisch
#10 euro
#11 55%

